

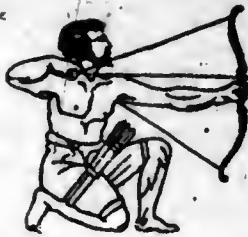
Nomor. 16.

Saptoe 23 April 1910.

Tahon ke IV.

MEDAN-PRIJAJI

S. k. Minggoean

dan Advertentie.

SOEARA bagai sekalian Radja-radja, Bangsawan asali dan fikiran, Prijaji dan saudagar Boemipoetra dan officier-officier serta saudagar-saudagar dari bangsa jang terprentah laenja jang dipersamakan dengan Anaknegri, di seloeroeh Hindia Olanda.

Diterbitken tiap-tiap hari Saptoe

oleh N. V. JAV. BOEKH. EN DRUKKERIJ „MEDAN PRIJAJI”, BATAVIA.

REDACTIE.

Directeur Hoofd Red. R. M. Tirtu Adhi Soerjo, Buitenzorg
Redacteur: Goenawan dan R. B. Karta Diredja.
Redacteur en Vertegenwoordiger boeat Europa.
J. J. Meijer Oud Asst. Res. Assendelftstr. 42 's-Gravenhage.
Redacteur en Vertegenw. boeat. Molokken
A. L. Wawo Runtu Oud Major di Menado.
Redacteur en Vertegenw. boeat Preangan
R. Ng. Tjirto adhi Winoto, aloen-aloen Bandoeng.

HARGA LANGGANAN

12.25 tiap-tiap 3 boelan. Boeat di Europa 15. tiap-tiap 3 boelan

HARGA ADVERTENTIE.

1 Katja f 10.—, 1/2 katja f 6.—, 1/4 katja f 4.—, 1/8 katja f 2.50
satoe regel 1 kolom f 0.15 Boeat langganan dapat moerah
hendak beremboek dengan administrateur.

Soerat-soerat dan wang langganan dan laen-laen bagian adm
hendak di kirim pada Administratie N. V. Medan
Prijaji Batavia.

Soerat-soerat boeat Redactie hendak di alamatkan pada
Hoofd Redacteur di Buitenzorg.

Persdelict.

Aspirant Controleur A. SIMON

CONTRA:

R. M. TIRTO ADHI SOERJO, Hoofdredacteur
„Medan Prijaji”

—:0:—

Doeloe soeda kita persanggoepkan akén kita moeat disini vonnišna Raad van Justitie, jang soeda
mengoekom pada kita doea boelan dilaloeken dari tempat kediaman kita.

Dalem boelan October 1909 maka Raad soeda ambil kepoetoesan, tetapi vonnis baroe tegeekend pada
kita pada tanggal 26 Januari 1910, kerna menoenggoe firmannja Sri padoeka jang diperlukan besar Gouverneur-
Generaal, kemana kita aken dilaloeken.

Dibawah ini vonnis itoe dan firman Gouverneur-Generaal adanja, dengan kita sertaken salinnannja dalem
ini bahasa:

PERPUSTAKAAN

PRAMOEODYA ANANTA TOER

DOCUMENTASI

IN NAAM DER KONINGIN!
DE RAAD VAN JUSTITIE TE
BATAVIA.
(2e Kamer).

Rechtsprekende in zaken van misdrijf waarin voorloopige instru^ctie heeft plaatsgehad, heeft het na volgende vonnis gewezen in de zaak van:

Raden Mas Tиро Adhi Soerjo oud 31 jaar geboren te Blora, Hoofdredacteur van het Maleische weekblad "Medan Prijaji" wonende te Buitenzorg.

De Raad van Justitie voornoemd.

Gehoord de voorlezing van het vonnis van terechtstelling dd. 4 Augustus 1909 en het relaas van beteekening dd. 13 Augustus 1909.

Gehoord de debatten ter openbare terechtzitting

Gelet op het aldaar bij monde an den officier van Justitie bij dezen Raad Mr. G. L. Mens Fiers Smeding genomen en daarna schriftelijk overgelegd requisitoir, daartoe strekkende dat beklaagde voornoemd zal worden schuldig verkiard aan het misdrijf van: "smaad jegens een openbaar ambtenaar door middel van een verspreid drukwerk gepleegd en overzulks zal worden veroordeeld tot de straf vanwegzending naar een oord van ballingschap voor den tijd van twee maanden en in de kosten van het strafgeding

Gehoord den beklaagde in zijne verklaringen eneegdelen van verdedigingma-P
nede hetgeen te zijns-dag
cediging door zijn drvrlvoegden verdediger M goer
R. Hoorweg is aangevoerd.

Ingewonnen het gevoelen van den beedigden Mohammaanschen adviseur

DENGEN NAMA SRI BAGINDA RATOE.
RAAD VAN JUSTITIE DI BETAWI.
(2e Kamer).

Memoetoesken dalem perkara kedjahatan d lem ma- na soeda kedjadian rangkaian, sementara vonnis sebagi dibawah dalem perkaranja:

Raden Mas Tиро Adhi Soerjo oemper 31 taoen terlahir di Blora, hoofdredacteur dari soerat minggoean bahasa melajoe "Medan Prijaji" tinggal beroema di Buitenzorg..

Raad van Justitie terseboet dimoeka.

Mendengar pembatjaannja vonnis dari persidangan tt: 4 Augustus 1909 dan relaas dari penandaan tertanggal 13 Augustus 1909

Mendenger perlawan di moeka persidangan oemoen.

Mengingat requisitoirnya

officier van Justitie pada ini Raad Mr. G. L. Mens

Fiers Smeding dengen moe- loet kemoedian dengen soerat, aken goena itoe moeat

bawa jang terdakwa terse- boet hendak dipersalahken

soeda berboeat kedjahatan

antara satoe penggawai oemoem kerna dajanja satoe

soeroet tijat jang di siarken

dan tentang itoe hendak di

hoekoem dengen dipindakan

ka tempat jang ditentukan

selama doea bøelan dan

membajar ongkosna perkara

Mendenger jang terdakwa dalem ketrangan-ketrangan- nya dan daja-dajanja perla- wan, begitoe djoega dari pelawan jang di bantoeken padanja boeat melawan ja- ni Mr. P. R. Hoorweg.

Meminta timbangannja djo roetimbang Islam jang tersempah.

Overwegende dat bij dag- vaarding ih overeenstem- met het vonnis van terecht- zitting aan beklaagde is ten laste gelegd:

dat hij heeft geschreven en vervolgens door den druk openbaar heeft doen maken het artikel met het opschrift: "Betapa satoe pertoeloengen di artiken" en onderteekend T. A. S. voorkomende op pagina's 245 en volgende tot en met 249 van het "Medan Prijaji" verschenen en zowel elders in Ned.-Indië door middel van post de ver- spreide Maleische Weekblad "Medan Prijaji" van Juni 1908, no. 24 in welk artikel hij met het oogmerk om den aspirant controleur bij het Binnenlandsch Bestuur te Poerworedjo A. Simon te smaden, numers hem in miseschting te brengen en bespottelijk te maken. dezen heeft genoemd een "snootaap" van een aspirant controleur;

Overwegende dat ter te- rechtzitting zijn voorgelezen en aan den beklaagde voor- gehouden:

1e een in het nimmer 24 van Juni 1908 van het Maleisch Weekblad Medan Prijaji op bladzijde 245 t/m 249 afgedrukt artikel onder het opschrift "Betapa satoe pertoeloengen di ertiken" geteekend met de initialen T. A. S.

2e een extract uit het register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsche-Indië ddo. Januari 1907 no. 14 houdende benoeming van A. Simon tot aspirant controleur bij Binnenlandsch-Bes- stuur op Java en Madura;

3e een extract uit het besluit van den Resident van firmannja Resident Kedoe Kedoe ddo. 13 Februari 1907 no.

Meniinbahg bahwa pada penoentoetan tijotjok dengan vonnisna persidangan pada jang terdakwa soeda dipersalahken.

Bahwa dia soeda menoelis dan selan joetnja kerna tijitakan soeda dioemken karangan dengen alamat: "Betapa satoe per- toeloengen diartiken" dan di tanda tangani T. A. S. termoeat pada katja 245 dan selandjoetnja dengen dan sampe 249 dari soerat ming- goear bahasa melajoe "Medan Prijaji" jang terbit di Betawi dan di slarken disana djoega di laen-laen tempat di Hindia olanda kerna post pada boelan Juni 1908 no. 24 dalem karangan mana dia dengen sengadja aken membikin maloe pada aspirant Contro- leur Binnenlandsch Bestuur di Poerworedjo A. Simon, boekankah ini dibawa pada penghinaan dan tetawaan oleh menjeboet ini satoe "snootaap" dari satoe aspi- rant controleur.

Menimbang bahwa pada persidangan dibatja-nja dan ditrangkan pada jang ter- dakwa:

1e satoe lembar s. m. "Medan Prijaji" tanggal 24 Juni 1908 pada moeka 245 h/d 249 dalem mana ditijitak karangan jang paké alamat "Betapa satoe pertoeloengen di ertiken" dipertandaat de- ngen nama pendek T. A. S.

2e satoe koetipan dari register firmannja Sri padoeka Gouverneur-Generaal dari Hindia Olanda ddo. 20 Januari 1907 no. 14 moeat keangkatannya A. Simon djadi aspirant controleur pada Binnenlandsch Bes- stuur di Djawa dan Madura.

3e satoe koetipan dari besluit van den Resident van firmannja Resident Kedoe Kedoe ddo. 13 Februari 1907 no.

no. 946/1 waarbij de aspirant controleur A. Simon wordt toegevoegd aan den Assistent-Resident van Poerworedjo ten einde belast te worden met controle werkzaamheden in de controle afdeeling Poerworedjo.

4e een klacht ddo. Poerworedjo, 30 September 1908 gericht aan de officier van Justitie te Batavia en getekend 'A. Simon

Overwegende dat de getuige A. Simon onder iede ter terechting heeft verklaard dat hij blijkens di ter terechting aan hun voorgehouden besluiten van den Gouverneur-Generaal ddo. 20 Januari 1907 no. 14 en van den Resident van Kedoe ddo. 13 Februari 1907 no. 946/1 als aspirant controleur bij het Binnenlandsch Bestuur op Java en Madura was toegevoegd aan den Ass. Resident van Poerworedjo en dien eindet te worden belast met de controle werkzaamheden in de controle afdeeling Poerworedjo en als zoodanig in uni 1907 nog werkzaam was als eenig aspirant controleur in die afdeeling, toen hij onder kruisband per post ontving het thans aan hem voorgehouden nummer 24 over de maand Juni 1908 van het we kblad, "Medan Prijaji" in welk blad hij op bladzijden 245 tot en met 249 een stuk aantrof getekend met de initialen T. A. S. en tot opschrift dragend: "Betapa satoe pertoeloengan di ertiken", welks inhoud hij beledigend achte zowel voor zich als privaat persoon als voor zich in zijn hoedanigheid van ambtenaar bij het Binnenlandsch Bestuur, zoodat hij na een aardpleging van zijn chef den Assistent-Resident en

946/1 pada mana aspirant Controleur A. Simon di bantoeken pada Assistent-Resident Poerworedjo aken soepaja diwadjibken dengen pakerdjaän pengawalan dalam Controle afdeeling Poerworedjo.

4e satoe pengadoean ddo. Poerworedjo 30 September 1908 di sembahken pada officier van Justitie di Batavia dan dipertandaï oleh A. Simon.

Menimbang bahwa saksi A. Simon dibawah soempa pada persidangan soeda menjataken bahwa dia njata pada firman-firman jang pada persidangan di padjoeken dari Gouverneur-Generaal ddo. 20 Januari 1907 no. 14 dan dari Resident Kedoe ddo. 13 Februari 1907 no. 946/1 seperti aspirant controleur pada Binnenlandsch Bestuur di Djawa dan Madura di bantoeken pada Ass.-Res. di Poerworedjo aken di wadjibii pakerdjaän pengawalan dengen controle afdeeling Poerworedjo dan seperti itoe dalem boelan Juni 1907 misi bekerdja saperti satoe-satoenja aspirant controleur dalem itoe afdeeling waktoe dia dapet dari post Medan Prijaji no. 24 boelan Juni 1908 dalem mana dia pada katja 245 hingga dan dengan katja 249 dapetin satoe karangan di tandai dengen nama pendek T. A. S. dan pake alamat Betapa satoe pertoeloengan di artiken", isi karangan mana olinja di rasa membikin maloe akendanja saperti orangnja sendiri dan saperti pangkatnja satoe ambtenaar pada Binnenlandsch Bestuur sehingga dia satelah bermoesfakat dengan kepala-kepalanja Assistent Resident dan Resident den Assistent-Resident en dent dengen hari boelan 30

Resident onder dagtekening van 30 September 1908 het hem thans voorgehouden schrijven (gemerkt A) inhoudende een klacht tegen den schrijver van het bovenvermelde stuk aan den officier van Justitie te Batavia met verzoek dien persoon straf rechterlijk te willen vervolgen.

dat hij bij deze klacht blijft volharden op grond dat de geheele inhoud van dat stuk en in het bijzonder de tot drie malen toe gebezige op hem toegepaste kwalificatie, "snotaap dari controleur" voor hem zoowel in prive als openbaar ambtenaar in hooge mate beledigend is, terwijl ook het verhaal omtrent de door hem gehouden dessa verkiezing daarin geheel onjuist is gedaan;

dat hij immers als zijnde belast met controle werkzaamheden, op 10 Mei '07 in de dessa Bapangan district Tjangkrep afdeeling Poerworedjo als President der Commissie met den Wedana van Tjangkrep getuige Tjokrosonto als lid een dessa verkiezing heeft gehouden waarbij door eerste stemming geen der candidaten de volstrekte meerderheid van stemmen verkreeg zoodat hij onmiddellijk tot een tweede stemming overging waarbij eerst drie candidaten zich bleven stellen, n.l. Djojowirono, Soerodimedjo en Sastrodipoero, terwijl echter Djojowirono met zijn aanhangers zich daarop achter den candidaat Sastro dipoero schoorden en alzoo hun stem op hem uitbrachten, dat het gevolg dat hij de door getuige persoonlijk den Wedono Tjokrosonto en den Assistent Resident van Koewoedjo ieder masing-masing njata bahwa afzonderlijk verrichte telling pada Sastro Dipoero 157

September 1908 soeda mijoerat soerat mana di toen djoek sekarang padanja (di landai (A moeat satoe daks waan pada penoelisnja karangan terseboet pada officier van Justitie di Betawi di kirimkennja dengen permoehoenan penoelis itoe di toentoetnja.

Bahoea dia pada dakwaan ini tinggal menggijetken kerna antero isinja karangan itoe dan teroetama perkataan jang di lemparkan padanja hingga tiga kali jaini snoot-aapdarisatoe aspirant Controleur boeat dia baik akan dirinjamaaoe poensaperti penggawai oemoem sabenar benar-nya membikin maloe terlaiae sedeng djoega tjerita tentang pilihan dessa jang di adakan olehnya tida benar.

Bahwa dia boekanlan seperti di wadjibi dengan pakerdjaän pengawalan pada tanggai 10 Mei 1907 dalam dessa Bapangan district Tjangkrep afdeeling Poerworedjo saperti President dari Commissie dengan wedana dari Tjangkrep saksi Tjokro Sonto saperti lid soeda mengadakan pilihan dessa pada mana oleli pilihan pertama tida seorang santara candidaat-candidaat dapet swara jang kelebihan sahingga dia lantas bikin pilihan jang kedoea kalinja pada mana moela-moela 3 candidaat soeda tetap djadi djago jaini Djojowirono, Soerodimedjo dan Sastro Dipoero, sedeng Djojowirono dengan pemilinjaa lantas di blakang djago Sastro Dipoero dengan begini menjataken memilih dia, bahwa kedjadiannya hitoengan jang di lakenken olehnya wedono Tjokrosonto dan Ass. wedono kwodjo masing-masing njata bahwa afzonderlijk verrichte telling pada Sastro Dipoero 157

bleek dat op Sasiridipoero dan pada Soerodimedjo 167 157 en op Soerodimedjo 167 stemmen waren uitgebracht zoodat de eerstgenoemde was gedozen;

dat hij bezig zijnde het procesverbaal der verkiezing in te vullen hoorde men dat den genoemden Assistent Wedono dien hij te midden der menigte zag staan, te lijf wilde en op zijn vraag van enige lieden vernam dat men dezen wilde woorden, waarop hij hem wilde te hulp komen en toen niet hem wilde doorlaten heeft gedreigd met zijn geladen revolver te schieten terwijl hij twee personen op de dezelfde wijze heeft bedreigd.

dat daarop Soerodimedjo en twee zijner Kiezers hem nog op brutalen toon toegesproken en een nieuwe verkiezing geiescht hebben voor welke feiten zij op de politie rol zijn gestraft met 14 dagen krakal.

dat hem officieel is bekend dat Soerodimedjo eerst per telegram en per request aan den Resident van Kedoe royeering van die straf heeft gevraagd en daarna hetzelfde per request aan den Gouverneur-Generaal, op welke verzoek schriften afgewijzend was beschikt en waarna Soerodimedjo nogmaals hetzelfde verzoek tot regeering heeft gericht.

dat hij getuige naar aanleiding van dit laatste verzoek schrift op last van den Resident van Kedoe Soerodimedjo heeft moeten afvragen.

te waarom hij ondanks de afwijzende beschikkingen weder hetzelfde verzoek deed:

te Wie het laatste verzoek schrift voor hem had opgesteld - waarop Soerodimedjo

Bawa dia sedeng bikin procesverbaal dari pilihan terdeingerlah bahwa Assistent wedono jang terseboet diliat olehnya ada di tengah-tengah orang-orang dan akan di pockoelnja dan atas pertanjānnja dia denger dari beberapa orang bahwa orang itoe aken memboenoeh pada Ass. Wed. itoe, lantaran mana dia akan toeloeng padanja dan orang tamoe kasi djalan padanja lantas di antjoes dengan revolvernya sedeng dia soeda meantjem pada doea orang.

Bawa lantas Soerodimedjo dan doea orang antara pemilih soeda berkata padanja dengan amat koe-rang adjar dan minta pilihan baroe boeat hal-hal mana marika itoe di hoe-koem oleh rol 14 hari krakal.

Bawa kerna officier dia taoe bahwa Soerodimedjo moela-moela dengen kawat dan dengen rekes pada resident kedoe bermaksoed minta penghapoësannja selamanja dan setelah itoe bikin rekes pada Gouverneur Gerenaal, atas rekes rekes mana soeda dapat balesan di toelak dan salelah Soerodimedjo laloe berboeat rekes poela pada Pemaren-tah.

Bawa dia saksi kerna permoehoenan jang pengabisan ini aas titahnja Resident Kedoe misti mena-nja pada Soerodimedjo.

te Mengapa dia moesti soeda di toelak berkali-kali lagi bikin permoehoenan itoe.

te Brapakali jang bikin-ken soerat permoehoenan jang kemioedian itoe atas

djo heeft geantwoord dat pertanjaän mana Soerodimedjo op zijn tevooren ingediend medjo soeda mendjawab verzoek nog geen bescheid bahwa dia blon terima bahad onvangen en het laatste lesan atas rekes jang request door Raden Mas doeloe dan rekes jang pe-Tirto Adhi Soerjo thans ngabisan di bikin oleh Ra beklaagde voor hem was den Mas Tirto Adhi Soerjo opgesteld en dat hij pas sekarang jang terdakwa dan op zijn daarop volgende baroe ia dapat taoe waktoe vraag of Soerodimedjo Soerodimedjo ditanja apa doorvoor geld had uitge- dia kasi oewang bahwa Ra-geven vernam dat Raden Mas den Mas Tirto Adhi Soerjo Tirto Adhi Soerjo. Redac- itoe Redacteur dari soerat teur van de Medan Prijaji kabar Medan Prijaji; maka was; hebben de getuige nog saksi-saksi lagi membri ke-verklaard dat hij de thans dia kasi oewang bahwa soerat kabar aan hem voorgehouden harian Pantjaran Warta no. nummer 86, 106 en 108 van 86, 106, dan 158 jang di het Maleische dagblad Pan-toendjoeken diterimanja dari tjaran Warta per post ont-post dan dibrikan pada offi-vangen en aan de officier cier van Justitie pada Raad van Justitie bij deze Raad van Justitie.

Overwegende dat deze Menimbang bahwa ini verklaring wat betreft het ketrangan sekedar lakoenna verloop der bovengenoemde pilihan desa diakoe oleh dessa veakiesing geheel is Mas Tjokrosonto di bawah bevestigd door den onder soempah, bekas wedono eede gehoorde getuige Mas Tjangkrep jang selandjoet-Tjokrosonto, gewezen w- nja soeda membri taoe bah-dono van Tjangkrep die wa djoegā dari padanja voorts nog heeft mede ge- dapet satoe angka pertijoe-deeld dat ook van hem een ma dari no 24 dari Medan present exemplaar van no. Prijaji terkirim di post se-24 van de Medan Prijaji deng doea saksi itoe tjo-onder kruisband per post tjak membri katrangan bah-is toegezonden terwijl beide wa soerat minggoean terse-getuigen over een stemmen boet di dalem afdeeling hebben verklaard dat het Poerworedjo di baffe oleh genoemde weekblad in de ampir semoea prijaji saper-afdeeling Poerworedjo door ti langgan dan di kota bijna alle Inlandsche Poerworedjo dalem Societeit hoofden als abonnes wordt Melajoe dan Djawa di se-gelegen in van ter hoofd diaken boeat dibatjanja.

Bawa dia saksi kerna permoehoenan jang pengabisan ini aas titahnja Resident Kedoe misti mena-nja pada Soerodimedjo.

Overwegende dat be- Menimbang bawa jang klagde ter terechtzitting terdakwa dipersidangan soe-alle schuld ontkende heeft da tida mengakoe berkes-erkend dat hij in Juni 1908 lahan mengakoe, bahwa hoofd redacteur mede uit- dalem boelan Jurj 1908 ada gever en mede eigenaar djadi hoofd redacteur dan was van het maleisch week-blad Medan Prijaji, waarvan Medan Prijaji itoe, dari Hadij Mohamad. Arsad, ad-sjapa H. M. Arsad djadi ministrateur en mede eige- administrateur dan toeroet

naar en Kho Tjeng Bie te Batavia drukker was, in welk blad geen stuk werd geplaats zonder daartoe van hem bekomen last, dien hij aan Hadji Mohamad Arsad toezond tegelijk met de voor het blad bestuurde copie, die daarna naar de drukkerij in Batavia werd gezonden en aldaar gezet waarna hij al dan niet de drukproeven ter correctie ontving, en het blad werd gedrukt en per post toegezonden van de abonnee's (ongeveer 1000 in getal) t. w. voornamelijk Inlandsche Vorsten en Hootden op Java en in de Buitenbezittingen terwijl ook enkele Europeanen in Indie en Holland daarop geabonneerd waren.

dat ook het hem thans voor gehouden exemplaar over Juni 1908 no. 24 van dat blad (c.) op boven vermelde wijze tot stand gekomen en verspreid is, en het daarin op bladzijden 245 tot en met 249 voorkomend stuk met het opschrift: „Betapa satoe pertoeloengan di artiken" en ondertekend met de initialen T. A. S. op zijn last daarin is afdrukt naar het door hem opgesteld en eigen handig geschreven en met dezelfde initialen T. A. S. ondertekend, thans aan hem voorgehouden manscript (B.) welks zakelijken inhoud hij heeft ontleend voornamelijk van mededelingen van den geweven candidaat loerah van Bapangan bovengenoemden Soerodimedjo en diens aanhangers luidende dit stuk, „bahwa Mas Tjokrosonto in het kort in: „dat Mas Tjokrosonto de Wedono ken permintaannja aken van Tjangkrep zijn verzoek brenti langganen dengen voor ontslag als obonnee kliroe pada redacteur s. k. van het weekblad ten onterseboet maski hoofdrechte van den redacteur dacteur dan administrateur daarvan heeft gericht, ver- mits de hoofdredacteur en tida ada kesalahan.

mempoenjai dan Kho Tjeng Bie di Betawi pentjitakna, de administratie daarvan tegenover hem niets waren dalem soerat kabar mana tida ada karangan di moeat dengen tida dapt titahnja jang terdakwa titah mana di bri pada Hadji Mohamad Arsad bersama copie akan jang itoe soerat kabar jang lantas kepentjitakan di Betawi di kirimna dan disana di zet laloe dia semoea dapt boeat di priksa, dan s. k. di tjitak dan dikirim dengen post pada langganen (koerang Lebih 1000 orang a. m. teroetama Radja-radja Anak negri kepala-kepala di Djawa sedeng djoega bebrapa bangsa Europa di Hindia dan di Olanda ada dijadi langganannja.

de administratie daarvan tegenover hem niets waren te kort geschoten.

dat een dessa man van Bapangan t. w. Soerodimedjo zich bij hem te Buitenzorg kwam beklagen, dat hij bij een verkiezing van dessa hoofd de meeste stemmen op zich had vereenigd waar toch zijn mede candidaat tot dessa hoofd werd gekozen, welke verkiezing toen wordt geleid door zeker een snotaap van een controleur en Mas Tjokrosonto, wedono, jang terseboet jang soeda memboyot Medan Prijaji.

dat hij daarop Soerodimedjo heeft aangeraden zich te wenden tot den Gouverneur-Generaal een schrijven tot diens adjudant heeft gericht en van dezen bericht ontving dat Soerodimedjo op een nader te bepalen dag zou mogen verschijnen, hetgeen hij dezen heeft medegedeeld en waarop Soerodimedjo ter audientie is geweest en toegezegging heeft gekregen dat zijn zaak onderzocht zou worden;

dat hij T. A. S. eenigen tijd later van Soerodimedjo vernam dat diens zaak was onderzoch door dien snotaap van een aspirant controleur en Mas Tjokrosonto die de Medan Prijaji heeft gboycot en de eerste hem had gevraagd.

Daartoe het noodig was dat hij rojeering van zijn straf vroeg en het dus niet onrechte was.wanneer hij T. A. S. dien controleur als een snotaap beschouwde.

dat het nog onverantwoordelijker is dat die controleur aan Soerodimedjo vroeg hoeveel hij had betaald aan zijn helpers. dus aan hem T. A. S. die Soerodimedjo voor niets had

bahwa seorang dessa dari Bapangan jani Soerodimedjo soeda dateng padanja di Bogor, bahwa dia pada pilihan loerah dessa telah mendapat swara jang terbanjak tetapi temennya djago jang di angkat, pilihan mana di pimpin oleh seorang snotaap dari satoe controleur dan Mas Tjokrosonto, wedono, jang terseboet jang soeda memboyot Medan Prijaji.

bahwa dia tantaas kasi nasehat pada Soerodimedjo aken mengadep pada sri padoeka jang di pertoean besar Gouverneur Generaal dan ia soeda toelis pada adjudantnya dari ini dia dapt chabar jang Soerodimedjo pada hari jang di tentoeken boleh mengadep, chabar mana ia soeda bri taoeken pada Soerodimedjo dan ini soeda mengadep audientie dan di kasi djanji aken dipreksaperkaranja.

bahwa dia T. A. S. tida antara lama poela denger dari Soerodimedjo bahwa perkaranya soeda dipreksa oleh itoe snotaap dari satoe aspirant controleur dan Mas Tjokrosonto jang soeda memboyot Medan Prijaji dan jang pertama soeda tanja padanja:

apa perloenja minta tja-boetan oekoemannja sehingga tida salahnya djika dia T. A. S. soeda pandang itoe controleur saperti satoe snotaap.

bahwa lebih bodo lagi bahwa controleur itoe soeda tanja pada Soerodimedjo brapa dia soeda bajar padn penoeloeng - penoeloengnya djadinya pada T. A. S. jang soeda menoeloeng Soerodimedjo.

voortgeholpen;

dat hij daarop telegrafiesch den Regent van Poerworedjo om bescherming voor Soerodimedjo heeft verzocht en thans deze zaak in de courant behandelt in Mas Tjokrosonto die de Medan Prijaji heeft geboycot stellers bedoelingen verkeerd heeft begrepen in de nieuw bakken aspirant controleur minder gunstige ideën heeft omtrent de redacteur van de "Medan Prijaji".

Overwegende dat beklaagde voorts heeft erkend dat hij reeds voor het verschijnen van het bovenweergegeven stuk, last had gegeven aan de administratie van zijn blad om telkensmale dat een ambtenaar daarin werd besproken van zijn bovengeschikten die het zich zouden kunnen aantrekken en bevoegd waren van de zaak kennis te nemen een present exemplaar te zenden en eveneens aan den betrokken persoon zelf, opdat hij daarmede bekend zou zijn.

dat op diezelfde wijze ook het no 14 van de Medan Prijaji zaal toegezonden zijn aan de chefs van den Aspirant controleur Simon en overigens aan de gewone abonnee's verzonden hem beklaagde in ieder geval geen enkele klacht bekend is omtrent het niet ontvangen van dat nummer;

Overwegende dat nog onder eede ter terechtzitting dimoeka sidang soeda di zijn gehoord de getuigen denger soempah saksi Hadji Mohamad Arsal mede, dij Mohamad Arsal, jang eigenaar en administrateur Kho Tjeng Bie drukker van het bovenbedoelde weekblad Medan Prijaji die ieder voor zo veel hem zelf betreft de verklaringen van beklaagde hebben bevestigd wat aangaat de wijze waar-

medjo dengen pertjoema; bahwa dia lantas minta dengen telegram pada Regent Poerworedjo dan sekarang perkara ini di moeat dalem soerat kabar, sekarang Mas Tjokrosonto jang memboycot Medan Prijaji tida mengerti maksoednya pelanggarang dan itoe aspirant controleur jang baroe mateng dari pembakaran roti ada mempoenjai fikiran salah aken redacteur Medan Prijaji."

Menimbang selandjoetnya balwa mengakoe bahwa dia dimoeka terbitnya karangan terseboet telah membri prenta pada administrateur dari soerat kabarna aken lagi-lagi manakala satoe penggawai negri di oesik dalem M. P. hendaklah pemberas-pembesar diatas jang wajib mengatahoei aken dibrinjia s. k itoe pertjoema djoega pada orang jang teroesik soepaja marika itoe dapat taoe apa jang teutoelis itoe.

bahwa dengen tjara itoe djoega angka 24 dari Medan Prijaji hendak dikirimken dari pada kepala-kepalanya Aspirant controleur Simon dan selandjoetnya pada langanan biasa dan jang terdakwa tida dengen pengaduan jang marika langanan itoe tida trima itoe angka.

Menimbang bahwa lagi onder eede ter terechtzitting dimoeka sidang soeda di zijn gehoord de getuigen denger soempah saksi Hadji Mohamad Arsal mede, dij Mohamad Arsal, jang eigenaar en administrateur Kho Tjeng Bie drukker van het bovenbedoelde weekblad Medan Prijaji die ieder voor zo veel hem zelf betreft de verklaringen van beklaagde hebben bevestigd wat aangaat de wijze waar-

op dit weekblad en speciaal het aan hun no. 24/1908 tot stand kwam en gedrukt en verspreid werd en de door beklaagde gegeven soela kedadjan dan terjitat dan tersiarken dan prentah oemoem jang dibriken o'eh jang terdakwa aken membagiken pada kepala-kepala marika jang dibijarkan dalem itoe Medan Prijaji dengen pertjoema soedahlah does orang saksi terseboet mengenali toelisan jang di toendjoeken padanja ada toelisannya jang terdakwa.

Overwegende dat de Raad van Justitie zulks heet ove: twijg dat het meergemelde gedrukte stuk is van woordelijk denzelfden inhoud als het bedoelde manuscript;

Overwegende dat alzo door de bekentenis van beklaagde en de bovengemelde verklaringen der getuigen wetting en overtuigend is bewezen, dat beklaagde ter opname in het Maleische blad "Medan Prijaji" daal wekelijk te Batavia word gedrukt en middels de post aan de talrijke abonnee's op Java en de Buitenzittingen toegezonden en waar van het nummer 24 van de maand Juni 1908 op de gewone wijze is gedrukt en verspreid heeft geschreven het in manuscript onder de proces siukken aanwezig artikel (B.) gesteld: "Beta pa satoe pertoeloengan diartiken" karangan mana lantas olehnja di soeroeh. tijtak dan ditjitat setjara biasa dan disiarken nomor 24. 1908 dari s. m. terseboet, jaitoe dari ini nomer menoeroet prenta oemoem dari jang terdakwa, dikirimken pertjoema a. m. pada saksi Tjokrosonto dan saksi Simon, jang terseboet kemoe dian, ini doeloe aspirant

Tjokrosonto en den getuige controleur Poerworedjo, Simon laats genoemde toer- maals aspirant controleur van Poerworedjo, die zich mana soeda menjembahkan door dat stuk beleedigd dakwaan pada officier van achtende, duswege voor Justitie di Betawi. aanklacht bij de officier van Justitie te Batavia heeft ingediend.

Overwegende dat beklaagde wel is waar heeft ont- terdakwa benar soeda kend niet dat schrijven en moengkir dengen toelisan door de drukpers openbaar itoe dan kerna saja. tjitak maken van bedoeld stuk soeda siarken karangan „Betapa satoe pertoeloengen termaksoed: „Betapa satue diartiken” de bedoeling te pertoeloengen diartiken” hebben gehad den genoem- den aspirant controleur te beleedigen het zij in prive het zij in zijn ambtelijke hoedanigheid doch deze verklaring hem niet zal kunnen baten.

Dat toch door beklaahdes bekentenis en de verklaringen van getuige Simon en het feit dat de woorden „snotaap van aspirant controleur” tot drie malen toe aan een gekoppeld in dat stuk voorkomen dat in het stuk de bestuurs handelingen van dien controleur ten verenmale uit kende, vol- doende blijkt, dat beklaagde getuige Simon in zijn hoe- danigheid van openbaar ambtenaar heeft willen tref- fen, terwijl noodwendig door dezelfde uitlatingen aan de privat persoon A. Simon werd getrffen, immers het voor beklaagde niet moeilijk zou geweest zijn om wain- neer het inderdaad zijne inentjela kelakoean papren- bedoeling ware geweest de tahan saksi itoe kelakoean ambtshandelingen van ge- tuige Simon te signaleeren die handelingen te bespre- ken op die wijze dat de persoon van den ambtenaar er buiten bleeft, terwijl het gebruik van een zeer zuiver persoonlijk karakter dragend woord als „snotaap” niet alleen den ambtenaar treft maar ook den privat per- soon in dezen.

Overwegende dat be-

terdakwa selandjoenja mem- boeat perlawanan hal baha dat hij de Nederlandsche taal niet voldoende machtig en daardoor de beteekenis van „snotaap” niet heeft begrepen en dat woord geen beleedigende betrekenis heeft door het betrekend zoals hij het heeft omschreven in een door hem geschreven ter terechtzettins voorgelezen stuk geplaatst in het maleis: hengdagblad „Pantjaran Warta” tertinggal 11 Mei no. 106 (stuk E.) dari soerat kabar mana waarvan hij toen eveneens redacteur was, „monjet jang sedeng menetek”.

Menimbang bahwa jang terdakwa benar soeda kend niet dat schrijven en moengkir dengen toelisan door de drukpers openbaar itoe dan kerna saja. tjitak maken van bedoeld stuk soeda siarken karangan „Betapa satoe pertoeloengen termaksoed: „Betapa satue diartiken” de bedoeling te pertoeloengen diartiken” hebben gehad den genoem- den aspirant controleur te beleedigen het zij in prive het zij in zijn ambtelijke hoedanigheid doch deze verklaring hem niet zal kunnen baten.

Dat toch door beklaahdes bekentenis en de verklaringen van getuige Simon en het feit dat de woorden „snotaap van aspirant controleur” tot drie malen toe aan een gekoppeld in dat stuk voorkomen dat in het stuk de bestuurs handelingen van dien controleur ten verenmale uit kende, vol- doende blijkt, dat beklaagde getuige Simon in zijn hoe- danigheid van openbaar ambtenaar heeft willen tref- fen, terwijl noodwendig door dezelfde uitlatingen aan de privat persoon A. Simon werd getrffen, immers het voor beklaagde niet moeilijk zou geweest zijn om wain- neer het inderdaad zijne inentjela kelakoean papren- bedoeling ware geweest de tahan saksi itoe kelakoean ambtshandelingen van ge- tuige Simon te signaleeren die handelingen te bespre- ken op die wijze dat de persoon van den ambtenaar er buiten bleeft, terwijl het gebruik van een zeer zuiver persoonlijk karakter dragend woord als „snotaap” niet alleen den ambtenaar treft maar ook den privat per- soon in dezen.

Overwegende dat be- terdakwa selandjoenja mem- boeat perlawanan hal baha dat hij de Nederlandsche taal niet voldoende machtig en daardoor de beteekenis van „snotaap” niet heeft begrepen en dat woord geen beleedigende betrekenis heeft door het betrekend zoals hij het heeft omschreven in een door hem geschreven ter terechtzettins voorgelezen stuk geplaatst in het maleis: hengdagblad „Pantjaran Warta” tertinggal 11 Mei no. 106 (stuk E.) dari soerat kabar mana waarvan hij toen eveneens redacteur was, „monjet jang sedeng menetek”.

Menimbang bahwa jang terdakwa benar soeda kend niet dat schrijven en moengkir dengen toelisan door de drukpers openbaar itoe dan kerna saja. tjitak maken van bedoeld stuk soeda siarken karangan „Betapa satoe pertoeloengen termaksoed: „Betapa satue diartiken” de bedoeling te pertoeloengen diartiken” hebben gehad den genoem- den aspirant controleur te beleedigen het zij in prive het zij in zijn ambtelijke hoedanigheid doch deze verklaring hem niet zal kunnen baten.

Dat toch door beklaahdes bekentenis en de verklaringen van getuige Simon en het feit dat de woorden „snotaap van aspirant controleur” tot drie malen toe aan een gekoppeld in dat stuk voorkomen dat in het stuk de bestuurs handelingen van dien controleur ten verenmale uit kende, vol- doende blijkt, dat beklaagde getuige Simon in zijn hoe- danigheid van openbaar ambtenaar heeft willen tref- fen, terwijl noodwendig door dezelfde uitlatingen aan de privat persoon A. Simon werd getrffen, immers het voor beklaagde niet moeilijk zou geweest zijn om wain- neer het inderdaad zijne inentjela kelakoean papren- bedoeling ware geweest de tahan saksi itoe kelakoean ambtshandelingen van ge- tuige Simon te signaleeren die handelingen te bespre- ken op die wijze dat de persoon van den ambtenaar er buiten bleeft, terwijl het gebruik van een zeer zuiver persoonlijk karakter dragend woord als „snotaap” niet alleen den ambtenaar treft maar ook den privat per- soon in dezen.

Overwegende dat be-

terdakwa selandjoenja mem- boeat perlawanan hal baha dat hij de Nederlandsche taal niet voldoende machtig en daardoor de beteekenis van „snotaap” niet heeft begrepen en dat woord geen beleedigende betrekenis heeft door het betrekend zoals hij het heeft omschreven in een door hem geschreven ter terechtzettins voorgelezen stuk geplaatst in het maleis: hengdagblad „Pantjaran Warta” tertinggal 11 Mei no. 106 (stuk E.) dari soerat kabar mana waarvan hij toen eveneens redacteur was, „monjet jang sedeng menetek”.

Menimbang bahwa peng- koean jang terdakwa hen- daklah dia tida mengerti pe- ngertiannja kelimat „snoot- aap” di lawan dengen hal jang ternjata pada per- sidangan.

a. dat beklaagde zelf in die aanvang ter terechtzitting heeft verklaard de Hollandsche taal voldoende machtig te zijn om voorin in verhoor te ondergaan hingga tiga kali berangkai hingga tiga kali berangkai didapet dalem itoe karangan, bahwa dalem karangan itoe kelakoean pamarentahannja itoe controleur sekali-kali tida diketahoeinja, tjoekoepr ternjata, bahwa jang ter- dakwa soeda aken mengenai saksi Simon dalem sifatnya penggawai oemoem sedeng nistaja kerna oetjapan itoe terkenalah pada orangnya A. Simon, boekankali aken jang terdakwa tida soesah djika sesoenggoehnja niat- neer het inderdaad zijne inentjela kelakoean papren- bedoeling ware geweest de tahan saksi itoe kelakoean ambtshandelingen van ge- tuige Simon te signaleeren sehingga orangnya penggawai itoe tinggal di loear, sedeng pemakeannja per- kataan snotaap jang semata mata bersifat mengenai orang tida sadja mengenai penggawai djoega orangnya penggawai.

b. dat hij in de door hem zelf opgestelde en ondertekende verklaring voorkomende in de kolom „aanmerkingen” van de door hem ter terechtzitting overgelegde geslachtslijst van Raden Mas Tirtio Adhi Soerjo redacteur van de Soenda Berita (stuk H.) van welk stuk hij erkent ook gebruik te hebben gemaakt heeft gesteld: „Behalve de moedertaal en de Hollandsche is adressant goed op de hoogte van de Maleische en Soendaneesche taal enz. „waarbij beklaagde dus blijkbaar wat zijn ken- nis er van betreft, zijn moedertaal en de Holland-

Menimbang bahwa jang terdakwa selandjoenja mem- boeat perlawanan hal baha dat hij de Nederlandsche taal niet voldoende machtig en daardoor de beteekenis van „snotaap” niet heeft begrepen en dat woord geen beleedigende betrekenis heeft door het betrekend zoals hij het heeft omschreven in een door hem geschreven ter terechtzettins voorgelezen stuk geplaatst in het maleis: hengdagblad „Pantjaran Warta” tertinggal 11 Mei no. 106 (stuk E.) dari soerat kabar mana waarvan hij toen eveneens redacteur was, „monjet jang sedeng menetek”.

Menimbang bahwa peng- koean jang terdakwa hen- daklah dia tida mengerti pe- ngertiannja kelimat „snoot- aap” di lawan dengen hal jang ternjata pada per- sidangan.

a. bahwa jang terdakwa sendiri pada permoelaan persidangan soeda membri katrangan tjoekoepr mengerti bahasa Olanda aken dalem itoe bahasa diperiksa per- karanja.

b. bahwa dalem satoe katrangan jang terbikin dan terlandai olehnya termoeat dalem roewang „aanmer- kingen” dari staat asal oesoelna Raden Mas Tirtio Adhi Soerjo redacteur Soenda Berita (stuk H.) van welk stuk hij erkent ook gebruik te hebben gemaakt heeft gesteld: „Behalve de moedertaal en de Hollandsche is adressant goed op de hoogte van de Maleische en Soendaneesche taal enz. „waarbij beklaagde dus blijkbaar wat zijn ken- nis er van betreft, zijn moedertaal en de Holland-

sche taal op een lijn stelt.

c. dat beklaagde na de Europeesche lagere Scholen te Bodjonengoro, Madioen en Rembang tot in de hoogste klasse te hebben bezocht gedurende 6 jaren leerling van de dokter djawa school te Weltevreden is geweest tot en met het 4e studiejaar.

d. dat hij zoals zelf door hem is verklaard met personen in Holland o. a. het gewezen kamerlid van Koi in het Nederlandsch Correspondeert.

Zijnde trauwens ter rechtzitting gebleken dat beklaagde de in het Nederlandsch gestelde vragen van den voorzitter zeer goed begrijpt aangezien hij daarop onmiddellijk antwoord geeft, zonder af te wachten dat hij door den tolk in het maleisch zijn overgebracht;

dat wat uit het door beklaagde zelf medege-deelde feit, dat hij, alvorens het meerbedoelde stuk defini-tief vast te stellen en te verzenden, de beteekenis van het woord „snotaap” heeft opgezocht in Neder-landsche woordenboeken, reeds blijkt dat hij wist althans vermoedde, dat dit woord een beleedigende strekking had, en zijn ge-volgtrekking dat het woord wel geen beleedigend strek-king zoude hebben, omdat het niet in een woordenboek voorkwam, maar een onder-samenstelling „snotueus” wel te onlogisch is om eene wederlegging te betoonen.

Overwegende dat van algemeene bekendheid is en dus ook niet verder behoeft te worden aange- toond, dat het woord snot- aap — welke betekenis

olanda di segarisker

c. bahwa jang terdakwa satelah doedoek di klas jang paling tinggi dar sekolah olanda Bodjonegoro, Madioen dan Rembang soeda mengoendjoengi sekolah dokter Djawa di Weltevreden dan selama 6 taoen dan memblakangi 4 studiejaar."

d. bahwa dia seperti soeda di ajatken sendiri ad toelis menoelis dengan orang orang di negri olanda ini dengen bekas lid tweed Kamer staten Generaal van Kol.

Sedangpoen njatalah pada persidangan bahwa jang terdakwa ada mengerti bes toel pertanjaän jang dibikin oleh president dan lantas kasi djawaban dengen tida menoenggoe salinnannj djoeroë-bahasa kedalem basa Melajoe aken peria njaän-pertanjaän itoe.

bahwa apa jang ternjata
dari hal jang ditjeritaker
sendiri oleh jang terdakwa
bahwa dia, sablonnja me
netepken karangan jang
beroelang-oelang soeda ter
seboet dan mengiringkennja
artinja kelimat „snotaap
soeda ditjarinja dalem boe
koe-boekoe kamoe bahas
olanda, soeda menjatake
bahwa dia taoe atau ber
sangka, bahwa ini kelima
ada mempoenjaï sifat me
hina, dan pendapetannja
bahwa itoe kelimat tida
mempoenjaï sifat menghina
kerna tida terdapat dalet
woordenboek, tetapi ad
dengen laen hoeboenga
jani „snotueus” ada ta perlo
di bri-nja lawanan.

Menimbang bahwa oo
moemlah diketahoei da
djadinya djoega tida perl
di njataken, bahwa kelim
snotaap — pengertian da
mana hendak boleh di p

daaraan zoude kunnen wor-
den gehecht volgens de
samenvoeging der twee
samenstellende deelen
"snot en aap" — in het al-
gemeen spraakgebruik altijd
een beleedigende strekking
heeft althans den daarmede
aangeduiden persoon bij
zijn mede burgers in min-
achting brengt en bespotte-
lijk maakt en dit zeer zeker
in hooge mate het geval
is wanneer daarmede wordt
gekwalificeerd een ambte-
nair die drager is van het
openbaar gezag, nog wel
naar aanleiding van han-
delingen dat hem in
ambtelijke hoedanigheid
verricht

Overwegende nu wat betreft de aan beklaagde ten laste gelegde bedoeling om den aspirant controleur van Poerworedjo A. Simon, immers hem in minachting te brengen en bespottelijk te maken dat dit oogmerk valt af te leiden uit het herhaald gebruik van de woorden „snotaap dari satoe aspirant controleur” in het geincrimineerde stuk, het-geen er op wijs, dat dit woord met opzet gekozen en met voorliefde gebruikt is, en voorts uit den verderen inhoud en toon van dat stuk, waarin de schrijver na een spijtige uitlating aan 't adres van Mas Tjokrosonto (die zijn blad geboycot heeft) o. a. mededeelt dat, Soerodimedjo — zijnde een neej van beklaagdes medewerker Hadji Mohamad Arsad — zonder onderzoek is gestraft niet de duidelijke bedoeling om diens mede candidaat te bevoordeelen, dat hij is gezocht en onrechtvaardig behandeld en een straf heeft gekregen die onwettig en gezocht is en de rechtszekerheid van Overwegende nu wat betreft de aan beklaagde tang jang didakwaken pada tang jang terdakwa aken mak-soednya menghina Aspirant Controleur Poerworedjo A. Simon, boekankah membawa dia pada peshinaän bahwa ini sengadjaän boleh di fikirken dari penggoenaän beroelang-oelang kelimat „snotaap dari satoe aspirant controleur” dalem karangan jang, djadi perkara, jang mana menoendjoek, bahwa ini kelimat dengen sengadja di pilih dan dengen ketintaan di pakenna dan selan-djoetnja dengen isinj dan swaranja itoe karangan, dalem mana pengarangnja satelah mengoetjap pada alamatnja Mas Tjokrosonto (jang soeda boycot s. k. nya) a.m. membri tahoeken bahwa Soerodimedjo, jani ke-manakan (? T. A. S.) dari pada pembar.toe jang ter-dakwa Hadji Mohamad Arsad — dengen tida ter-priksa soeda di hoekoem dengen maksoed jang njata aken mengoentoengken (me-noeloeng) temannja djago, bahwa dia soeda di tjari-tjari dan soeda di laloeiken tida keadilan dan dapat

dien Inlander vernetigd, dat Soerodimedjo's tegenstander onbekookte en onwettige wijze loerah was geworden;

dat hij — beklaagde — waar Tjokrosonto die de Medan Prijaji geboycot heeft zijn bedoeling niet heeft begrepen en de nieuwbakken "Controleur" minder gunstige idee's heeft over de goede naan van de Medan Prijaji; zijn stuk heeft geschreven en eindelijk de handelwijze van den aspirant controleur ongepast gedoe noemt;

dat beklaagde trouwens zelf ter terechtzitting heeft bekend dat hij met zijn stuk wilde aantoonen dat getuige Simon beneden 't peil der Binnenlandsch Bestuur ambtenaren stond hetgeen zicht sluit dat hij een ongeschikt ambtenaar is en dat hij in het ter terechtzitting voorgelezen exemplaar van 15 April 1908 in Pantjaran Warta zichzelf in tegenstelling met dien controleur heeft aangeduid als iemand, die zijn hersens heeft, niet dom is, geen snotaap is, en voor den Rechtercommissaris van strafzaken zelfs heeft bekend dat hij zeer goed begrepen heeft dat de positie van dien aspirant Controleur door zijn artikel in een belachelijk daglicht werd gesteld in de oogen der prijaji's.

Eindelijk dat beklaagde hoewel hij blijkens zijn naslaan van Nederlandsche woordenboeken er om gedacht heeft dat het woord "snotaap" wellicht een be-

oekoeman jang tida sjah dan di fitnahna dan meha poesken ketentoean poe hoennja itoe anak negri, bahwa teman djagonja Soerodimedjo dengan tjafa jang mentah dan tida sjah di djadiken loerah.

bawa dia jang terdakwa — dimana Tjokrosonto jang membo, cot Medan Prijaji tida mengerti madsoedna dan contro'eur jang baroe mateng dari tempat pembakaran soeda bersikiran tida baik tentang nama baikna Medan Prijaji, soeda toelis karangannya dan kamoedian soeda seboet kelakoeannya aspirant controleur seperti pengoesoetan jang sia-sia;

bawa jang terdakwa sendiri pada persidangan soeda mengakoe bahwa dia dengan karangannya aken menjataken bahwa saksi Simon ada dibawah oekoeran dari penggawai Binnenlandsch Bestuur ternjita apa jang terkoentji dalemna bahwa dia ada satoe penggawai jang koerang tjoekoep dan bahwa dia dalem lembar jang terbatjaken pada persidangan dari Pantjaran Warta tertanggal 15 April 1908 soeda mengataken dirinja aken kosok balikna dengan itoe controleur soeda mengataken seperti seorang, jang mempoenja oetak, tida bodo, boekoe snotaap, dan di moeka Rechter Commissaris dari perkara sijsa soeda mengakoe sendiri bahwa dia mengerti jang positienja itoe aspirant controleur oleh karangannya di tempatken pada doenia tetawa in dalem matanja prijaji-prijaji.

Kemoedian bahwa jang terdakwa maski dia menoerot pepriksaannja dalem boekoe kamoes bahasa olanda soeda beringet bahwa perkataan "snotaap"

leedigende beteekenis zoude boleh djadi mempoenja hebben en ofschoon hij de beteekenis van het woord niet heeft kunnen vinden dus niet met zekerheid heeft kunnen vaststellen of het toch heeft gebruikt, woordoor hij derhalve al de gevlogen van dien heeft gewild.

Overwegende dat beklaagde voorts nog heeft aangevoerd dat hij slechts heeft willen opkomen voor de belangen der kleine luijden door de waarheid aan den dag te brengen omtrent de onwettige wijze waarod de dessa verkiezing heeft plaats gehad, doch — nog doorgelaten de toon waarop hij dit gedaan heeft — is geblekendat beklaagde die waarheid heeft rachten te vernemen uitsluitend uit den mond van de aanhangers en volgelingen van Soerodimedjo.

Overwegende uit samenvatting van het bovenstaande dat wettig en overtuigend is bewezen dat beklaagde heeft geschreven en door den drukopenbaair gemaakte in het nummer 24 over de maand Juni 1908 in het Maleisch weekblad Medan Prijaji dat zooveel op Java als op de buitenbezittingen door middel van de post verspreid is, het artikel in genoemd nummer voorkomende op bladzijden 245 tot en met 249 en tot opschrift dragende: "Betapa satoe pertoeloengan di artiken", daleri karang in mana dia soed i seboet aspirant controleur Poerworedjo A. Simon satoe monjet jang sedeng inenetek, dengen sengadja dengan oejapan itoe mehinaken aspirant Controleur itoe, jaitoe membawa pada persmaden, althans, in minachting te brengen en be- lachelijk te maken — welke kedjahatan menghina oen-

arti mehina dan maski dia arti na kelimat itoe tida bisa dikenken seingga tida dengen ketentoean apa mehina t danja soe jah djoega al dan niet smadend was het toch heeft gebruikt, kerna mana dia hendaki semoea kedjadiannje.

Menimbang bahwa jang terdakwa selandjoetna soeda melawan bahwa dia tjoema aken bediri oentoek kegoenaannja orang kejil oleh memboeka kebenaran di moeka doenia tentang tida adilna tjara dengen mana pilahan desa dilakoe- ken lagi toenda disana swara dengen apa dia soeda perboeat itoe ada njata bahwa jang terdakwa soeda menjataken kebenaran itoe dari pendengaran melogoe dari moeloetna orang-orang kawan dan jang memilih Soerodimedjo.

Menimbang dari arti pen- dedek apa jang terseboet di atas bahwa njata menoerot kemoedanja wet dan terang bahwa jang terdakwa soeda toelis dan kerna tjitak di siarken dalem angka 24 dari boelan Juni 1908 dalem s. m. Medan Prijaji jang di siarken kerna post baik di tanah Djawa maoepoen diloeear tanah Djawa, ka- rangan dalem angka terse- boet, adanja pada moeka 249 dan beralamat: "Betapa satoe pertoeloengan di artiken", daleri karang in mana dia soed i seboet aspirant controleur Poerworedjo A. Simon satoe monjet jang sedeng inenetek, dengen sengadja dengan oejapan itoe mehinaken aspirant Controleur itoe, jaitoe membawa pada persmaden, althans, in minachting te brengen en be- lachelijk te maken — welke kedjahatan menghina oen-

feiten opleveren het misdrijf van smaad jegens een openbaar ambtenaar door middel van een verspreid drukwerk gepleegd strafbaar gesteld bij artikel 25 alinea 1 van het reglement op de drukwerken in 'Nederlandsch-Indië (stbl. 1856 n. 74).

Overwegende wat de op te leggen straf betreft dat de rechter meent aan beklaagde geen boete maar een vrijheid straf te moeten opleggen te meer waar beklaagde zelf heeft geschroeven en erkend dat een aantal der kleine luijden, voor wier belangen hij zegt te zijn opgekomen zich hebben aangeboden om casu quo een aan hem opgelegde boete voor hem te betalen, en dat den rechter geen termen zijn voorgekomen tot het toepassen van verzachtende omstandigheden.

Overwegende dat echter krachtens staatsblad 1908 no. 346 jo. artikel 8 van het strafwetboek voor Inlanders en artikel 4 van Staatsblad 1867 no. 10 die vrijheid straf zal behooren te worden vervangen door de straf van verbanning, vermits op grond van de ambts eedige verklaring van den thans nog in dienst zijnde regent van Blora ddo. 13 Augustus 1906 en de daarbij overgelegde stukken mag worden aangenomen dat beklaagde o.a. een neef in den 4e graad is van dien regent. (1)

Gelet op de aangehaalde artikelen op de artikelen 8 en 11 van het wetboek van strafrecht van Inlanders en op titel IV en artikel 411 van het Reglement op de strafvordering benevens op artikel 3 van Staatsblad 1867 no. 10 en op artikel 7

toek satoe pengawai oemoem kerna daja soerat tjitak jang disiarken terantjem sekarang pada fatsal 25 alinea 1 dari reglement atas soerat-soerat tjitak dalem Hindia Olanda (stbl. 1856 no. 74).

Menimbang tentang hoe-koeman jang aken di dja-tohken bahwa hakim ber-pendapatan tida haroes membri pada jang terdakwa denda, tetapi soeatoe hoe-koem kemerdiakan apalagi dimana jang terdakwa sendiri soeda toelis dan mengakoe bahwa bebrapa orang ketjil dari hal siapa ia kata soeda berdiri soeda bersanggoep jika perloe jang terdakwa didenda aken membajar denda itoe, dan bahwa hakim tida dapet sebab-sebab aken membri hal jang mengentengken.

Manimbang bahwa tetapi menoeroet staatsblad 1908 no. 346 lebili doeloe tera-toer dalem fatsal 8 dari strafwetboek boeat Anak Negri dan fatsal 4 dari stbl. 1867 no. 10 itoe hoekoem kemerdiakan hendak di ganti dengen boeang jaitoe kerna jang terdakwa menoeroet ketongan dari Regent Blora jang sekarang tertanggal 13 Augustus dan soerat-soerat pada itoe di terimanja bahwa jang terdakwa a.m. ada misanau dalem derdjab jang keampat dari Bopati itoe. (1)

Menginget pada fatsal jang terseboet atas fatsal-fatsal 8 dan 11 dari wetboek van strafrecht oentoek anak negri dan atas gelar IV dan Fatsal 411 dari Reglement atas penoentoetan hoekoem dan atas fatsal 3 dari staatsblad 1867

van het Reglement op de no. 10 dan atas fatsal 7 Rechterlijke organisatie. dari Reglement atas Rechterlijke organisatie.

RECHTDOENDE:

Verklaart den in hoofde deses genoemden beklaagde Raden Mas Tirtio Adhi Soerjo schuldig aan 't misdrijf van: "smaad jegens een openbaar Ambtenaar gepleegd door middel van een verspreid drukwerk".

Veroordeelt hem deswege tot den straf van weg-zending naar een oord van ballingschap voor den tijd van twee maanden.

Verwijst hem voorts in de kosten van het geding.

Gelast de teruggeave van de door den officier van Justitie overgelegde ambeedige verklaring van den Regent van Blora dd. 13 Augustus 1906 gemerkt G. aan den officier van Justitie bij dezen Raad en de door beklaagde ter terechtzitting overgelegde stukken gemerkt B. en H. aan den beklaagde.

Aldus gedaan in Raad kamer van Woensdag zes October 1900 en negen door de heeren Meesters H. C. van Meerten, L. J. Dijkstra en H. G. Nederburgh, Vice President en Leden in gemelden Raad en uitgesproken ter openbare terechtzitting van Woensdag den dertien den October 1900 en negen bij monde van den Vice-President voornoemd in tegenwoordigheid van de leden Mr. G. Andre de la Porte en Mr. H. G. Nederburgh, zijnde Mr. L. J. Dijkstra door andere ambtsbe-zigheden verhinderd de terechtzitting bij te wonen den officier van Justitie Mr.

G. L. Mens Fiers Smeding kerna laen pakerdjaan negri berhalangan doedoek bersi-

MEMBRI HOEKOEM:

Mengataken jang terseboet diatas ini jani jang terdakwa Raden Mas Tirtio Adhi Soerjo bersalah soeda ber-boeat kedjahanan: "penis-taan oentoek seorang peng-gawai oemoem terboewat kerna soerat-soerat tjitak jang tersiarken.

Menghoekoem dia kerna itoe aken hoekoeman di laloeken pada tempat jang ditentoeken seama doewa boelan.

Menoendjoek selandjoel-nja dia dalem bagiannja perkara.

Menitah membri kom-bali soerat katrangan dari Regent Blora jang dipadjoe-ken oleh toean Biskaal pada Raad van Justitie tertanggal 13 Augustus 1906 berboe-boehi tanda G. pada offieler van Justitie pada Raad ini dan soerat-soerat jang di padjoeken oleh jang terdakwa di boeboehi tanda B. dan H. pada jang terdakwa.

Demikian soeda diper-boeat dalem Raad Kamer pada hari Rebo tanggal 6. hari boelan October seriboe sembilan ratoes sembilan oleh toean-toean Meester H. C. van Meerten, L. J. Dykstra dan H. G. Nederburgh, Vice-President dan anggota-anggota dari Raad jang terseboet dan dikataken pada persidangan oemoem pada hari Rebo tanggal tiga belas October seriboe sembilan ratoes sembilan pada moeloe'nja Vice Pre-sident terseboet di dalem hadlirnja anggota-anggota Mr. G. Andre de la Porte dan Mr. H. G. Nederburgh, jani kerna Mr. L. J. Dykstra kerna laen pakerdjaan negri berhalangan doedoek bersi-

sal 7
Recht-
EM:
seboet
dakwa
Adhi
a ber-
penis-
peng-
poe wat
tjatik

kerna
an di
it jang
doewa
ndjoet-
gian

kom-
an dari
padjoe-
al pada
langgal-
terboe-
offieier
aad ini
ang di
ig ter-
anda B.
dakwā.
diper-
Kamer

hggal 6
seriboe
embilan
Meester
a, L. J.
Na-
int jan
ri Raad
kataken
pemoem
tanggal
seriboe
embilan
ce Pre-
dalem
anggota
la Porti
erburgh,
Dykstra
in negri
k bersi-

en van Raadsbuitengewoon
substituut Griffier Mr. A.
Barendsen, zijnde beklaagde
en zijn verdediger bij de
uit sprak niet tegenwoordig.

dang, officier van Justitie
Mr. G. L. Mens Fiers Sme-
ding dan Buitengewoon
substituut Griffier pada
Raad Mr. A. Barendsen dan
jang terdakwa serta pelawan-
nya pada hari poeloesan
tida toeroet doedoek.

(w.g.) H. C. van Meerten.
" L. J. Dijkstra.
" H. G. Nederburgh.

In kennis van mij:

De Griffier,

(w.g.) A. BARENSEN.

Voor authentiek
afschrift.
De Griffier,
(w.g.) SCHRICKE.

Wordt hierbij aangetee-
kend dat de termijn van
aanbeekening van revisie
van bovenstaand vonnis
onbenut is voorbij gegaan.

Batavia; 3 November 1909

De Griffier,

(w.g.)

Voor copy conform.
(w.g.) SAMUEL.

Afschrift No. 14.

Extaact uit het Re-
gister der besluiten
van den Gouverneur
Generaal van Ned-
Indië.

Buitenzorg den 13 Juni 1910

— GELEZEN:

I. het schrijven van den

Griffier bij den Raad van
Justitie te Batavia van 22
December 1909 no. 419
houdende o.a. aanbieding van
het vonnis van gemelden
Raad van 12 October 1909,
waarbij Raden Mas Tиро Adhi
Soerjo oud-31 jaar, geboren
te Blora, wonende te Bui-
tenzorg is veroordeeld tot
den straf van wegzending
naar een oord van ballings-
chap voor den tijd van
twee maandeh;

II. het rapport van den
Directeur van Justitie van
11 Januari 1910 no. 3.
Gelet op artikel 21 van
het Wetboek van strafrecht
voor Inlanders in Neder-
landsch-Indië (staatsblad
1872 no. 85);

Is goedgevonden en ver-
staan:

- Te bepalen, dat Raden
Mas Tиро Adhi Soerjo de
hem opgelegde straf zal
ondergaan ter hoofdplaats
Telok-Betoeng (Lampung-
sche districten).

Afschrif dieses zal worden
verleend van den Directeur
van Justitie, den procureur
generaal, de Algemeene
rekenkamer, de Raad van
Justitie te Batavia, en den
Resident der Lampongsche
districten tot informatie en
naricht.

Salinan No. 14.

Koetipan dari Re-
gister dari firman-
firmanja Gouverneur-Ge-
neraal dari Nederlandsch
Indië.

Buitenzorg 13 Jan. 1910

MEMBATJA:

I. Soeratnja Griffier pada

Raad van Justitie di Batawi
tanggal 22 December 1909
no. 419 moeat a.m. me-
njenibahken vonnis dari
Raad terseboet tertanggal
13 October 1909, pada mana
Raden Mas Tиро Adhi
Soerjo oemoer 31 taen
terlahir di Blora tinggal di
Bogor soeda di hoekoe
di pindahken ka tempat
pemboegan boeat tempo
2 boelan;

II. Rapportnya Directeur
Justitie tanggal 11 Januari
1910 no. 3.

Menginget fatsal 21 dari
weiobook van strafrecht
boeat anak negri di Hindia
Olanda (stbl. 1872 no. 85);

Soeda moefakat dan me-
ngerti:

Memoeftesken bahwa Raden
Mas Tиро Adhi Soerjo akan
mendjalankéne ne-
koeman jang di djatohken
padanja di iboe negri Telok
Betoeng (Lampongsche dis-
tricten).

Salinanja ini hendak di
briken pada Directeur van
Justitie Procuréur-Général,
Algemeene Rekenkamer,
Raad van Justitie di Batavia,
officier van Justitie di Batawi
dan Resident dari Lampong-
sche districten akan mend-
jadi pengatahoean dan
perhatian.

Tjotjok dengen asalja,
Register;

De Wd. Gouvernements
Secretaris,

(w.g.) Tida terang.
Voor copy conform.

(w.g.) SAMUEL.

Tjotjok dengen asalja,
Wakil Gouvernements
Secretaris,

w.g.
Boeat tjotjokna koetipan.

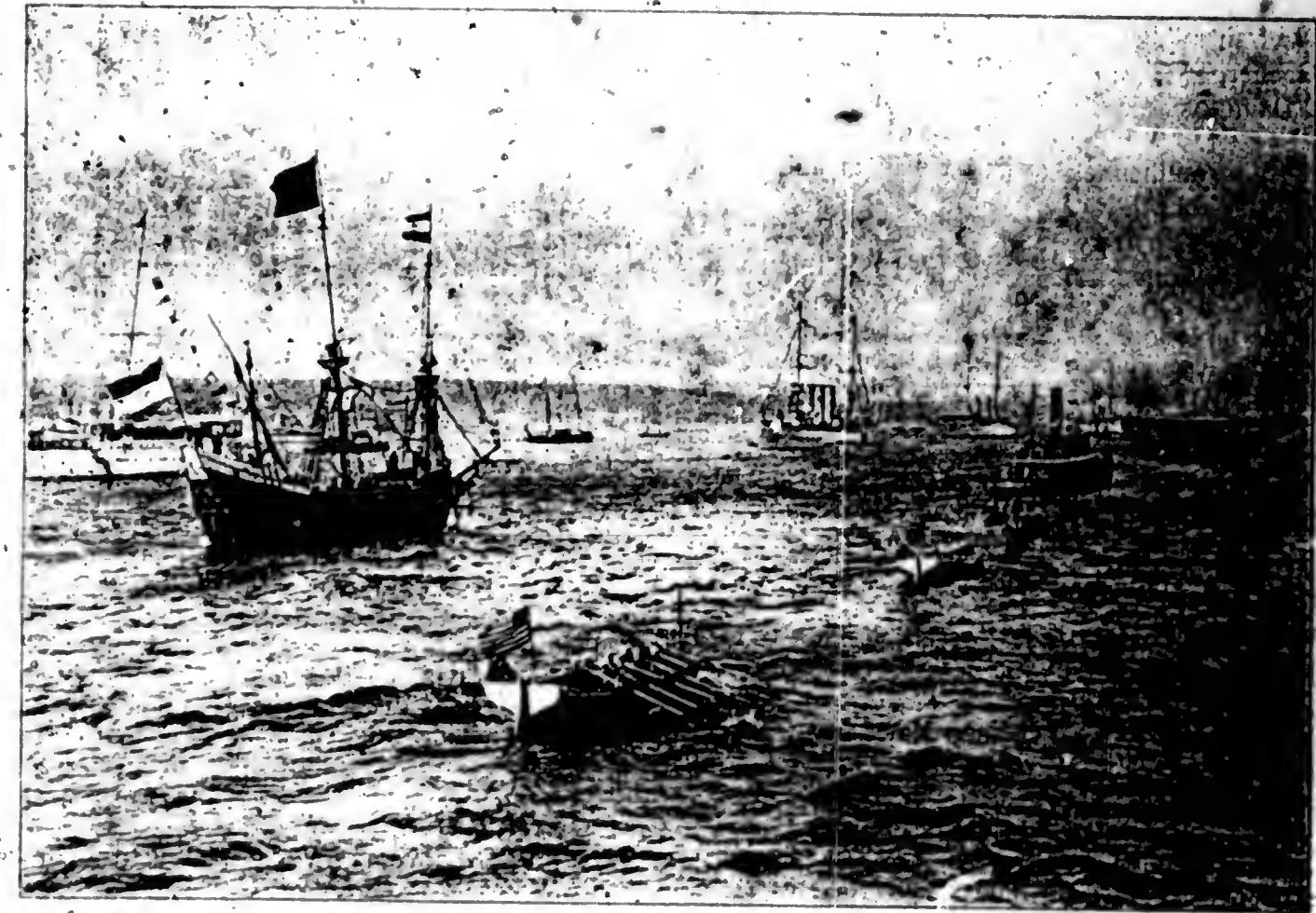
w.g. SAMUEL.

(1) Padk menetapken torum privilegium kita, maka kita sebaiknya ketongan en pada Hulp officier van Justitie
en pada Rechter Commissaris bahwa kita ada deradjat ke satoe dari ajah endah mante Sultan Batjan almarhum, deradjat
ke doea dari kekanda Sultan Batjan jang sekarsang, deradjat jang ke tiga dari kraton Solo, deradjat jang ke ampat dari
nambaban Madura jang pengabisan, dan deradjat jang ke ampat dari Bupati Blora jang sekarsang.

Borpa! ¹⁹⁰² ieu tada di perbaik peprossan akan ketrangan itoe hingga pada hari sidang, sedeng ketrangan-ketrangan itoe diatas zigil, maka kita soeda siempang kalan-kalan perkara ini nken di poendoerken, akan däpet ketrangan ¹⁹⁰² kira priah dapat perkara lan di priksa di hadepap rasidentie gerecht pada itoe wakoe adalah Hakim soeda minta ketrangan joda, Regent Blora jum terambil jang deket dan tjeput, maka ketrangan inilah jang ditjari dan digoenaken poeli pada perkara ini.

Uli "Bab Iaun & petnatiken" dehi, kerajinan kerajinan jang djadi pihak deradjat bhywa soerat asul oesoelija haroenje ditulis diatas.

T. A. S.

“Meng” sedang di bongkar oleh kapal-kapal prang di kali North.